

Deontologische code voor de lokale mandatarissen

Goedgekeurd gemeenteraad van 22 januari 2013

---

1. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGBIED

Artikel 1

De “deontologische code voor lokale mandatarissen”, hierna de deontologische code genoemd, is het geheel van beginselen, gedragsregels, richtlijnen, principes en gebruiken die voor de lokale mandatarissen als leidraad dient bij de uitoefening van hun mandaat en bij hun dienstverlening aan de bevolking.

Onder lokale mandatarissen wordt begrepen:

- De burgemeester
- De schepenen
- De raadsleden
- De voorzitter van de gemeenteraad.

Artikel 2

De deontologische code is ook van toepassing op groepen van lokale mandatarissen die aan collectieve dienstverlening doen en op de medewerkers van de in artikel 1 bedoelde mandatarissen, welke ook hun statuut of hoedanigheid is (persoonlijke medewerkers, kabinets- en fractiemedewerkers), op leden die op voorstel van de fracties in de gemeenteraad worden aangeduid om te zetelen in organen van extern verzelfstandigde agentschappen, adviesraden of overlegstructuren of andere organismen waarin de gemeente is vertegenwoordigd, evenals op derden, handelend in opdracht van de lokale mandataris.

Artikel 3

Lokale mandatarissen die krachtens een beslissing van de gemeenteraad andere mandaten bekleden, zijn er in die hoedanigheid eveneens toe gehouden de bepalingen van de deontologische code na te leven.

Zij zullen er tevens over waken dat zij, ook buiten hun politieke mandaten en activiteiten, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die de eer en de waardigheid van hun mandaat kunnen schaden.

Artikel 4

Wanneer in deze code verwezen wordt naar “de burger” of “bevolking”, moet dit zo worden begrepen dat het niet enkel over een persoon kan gaan, maar ook over een groep, een vereniging of een bedrijf.

2. ALGEMENE PLICHTEN, UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN

Artikel 5

De lokale mandatarissen zullen voor de omschrijving van hun dienstverlenende activiteiten geen termen gebruiken die verwarring kunnen scheppen met officiële, door de overheden ingestelde

instanties die zich bezighouden met het verstrekken van informatie of met de behandeling van klachten.

Het gebruik van de termen “ombudsman”, “klachtendienst” en andere afleidingen of samenstellingen met “ombud” of “klacht” is verboden.

Artikel 6

Bij hun optreden in en buiten het gemeentebestuur en in hun contacten met individuen, groepen, instellingen en bedrijven geven de lokale mandatarissen voorrang aan het algemeen belang boven particuliere belangen en zij vermijden elke vorm van belangenvermenging.

Artikel 7

Elke vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling of doorverwijzing gebeurt zonder enige materiële of geldelijke tegenprestatie van welke aard ook en mag geen vorm van cliëntenwerving inhouden.

Artikel 8

De lokale mandatarissen moeten op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste staan van alle burgers die op hun dienstverlening een beroep doen, waarbij ze tussen de burgers geen onderscheid mogen maken op basis van geslacht, ras, huidskleur, afstamming, sociale stand, nationaliteit, filosofische overtuiging, partijvoorkeur of persoonlijke gevoelens.

Artikel 9

Tussenkomsten bij gerechtelijke en politionele instanties om de juridische besluitvorming in individuele dossiers te beïnvloeden, bijvoorbeeld om een proces-verbaal te laten seponeren, zijn verboden.

3. SPECIFIEKE BEPALINGEN

3.1. De lokale mandataris als informatiebemiddelaar

Artikel 10

Het behoort tot de wezenlijke taken van de lokale mandatarissen om informatie te ontvangen en te verstrekken, in het bijzonder over de diensten die instaan voor informatieverstrekking en over de manier waarop de burger zelf informatie kan opvragen in het kader van de openbaarheid van bestuur.

Artikel 11

De lokale mandatarissen stellen informatie ter beschikking over de diensten die instaan voor het behandelen van klachten van de burger over het optreden van de overheid. Tevens verstrekken ze informatie over bestaande informatiediensten waar de burger voor informatie terecht kan.

Artikel 12

Bepaalde informatie mag door lokale mandatarissen niet worden verstrekt. Het betreft o.m.:

- informatie waarop degene die erom verzoekt geen recht kan laten gelden;
- informatie die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de openbaarheid van bestuur niet mag worden meegedeeld;
- informatie die de goede werking van de administratie kan doorkruisen;

- informatie die de privacy van anderen in het gedrang kan brengen.

3.2. De lokale mandataris als doorverwijzer

Artikel 13

De lokale mandataris verwijst de vragensteller naar de bevoegde en geëigende dienst(en) van de gemeentelijke administratie en andere overheden waar dit mogelijk is.

3.3. De lokale mandataris als vertrouwenspersoon

Artikel 14

In het kader van hun algemene luisterbereidheid kunnen lokale mandatarissen de rol vervullen van vertrouwenspersoon. Zij nemen daarbij de nodige discretie in acht.

3.4. De lokale mandataris als administratief begeleider

Artikel 15

Lokale mandatarissen kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met betrokken instanties: zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen over de stand van zaken van een dossier, daarover verdere uitleg en verantwoording te vragen, en voorafgaande vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Artikel 16

Lokale mandatarissen hebben het recht te vragen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of bij een genomen beslissing, naar de stand van zaken van een dossier of de verantwoording voor het niet beantwoorden van vragen gesteld door de burger.

Artikel 17

Bij het ondersteunen en begeleiden van vraagstellers, respecteren de lokale mandatarissen de onafhankelijkheid van de ambtenaren en diensten, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als normaal en redelijk beschouwd worden voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

Artikel 18

De briefwisseling met de overheid, gevoerd in het kader van de administratieve begeleiding en ondersteuning zoals vermeld in de artikels 15 t/m 17, wordt uitsluitend op naam van de burger gevoerd. De ondersteunende en begeleidende rol van de lokale mandataris wordt op geen enkele wijze vermeld in de briefwisseling.

4. TUSSENKOMSTEN

4.1. Bespoedigingstussenkomsten

Artikel 19

Bespoedigingstussenkomsten waarbij aan de administratie wordt gevraagd om bepaalde procedures of dossiers te bespoedigen of te versnellen in gevallen die zonder die tussenkomst een regelmatige afloop of resultaat zouden krijgen, zijn verboden.

Het bespoedigen van een dossier van de ene houdt immers automatisch het vertragen in van een ander dossier en dit is een vorm van favoritisme.

Artikel 20

Worden niet beschouwd als bespoedigingstussenkomsten en zijn derhalve toegestaan:

- vragen naar de redenen en oorzaken van de langdurige of laattijdige behandeling van een dossier;
- het vestigen van de aandacht op of het meedelen aan de behandelende ambtenaar of dienst, van bijzondere gegevens en relevante informatie die een versnelde behandeling van het dossier, gelet op de hoogdringendheid ervan, objectief rechtvaardigen;
- vragen om toelichting bij de toepasselijke regelgeving;
- vragen met betrekking tot de elementen en motieven die aan de grondslag liggen van een genomen beslissing.

4.2. Begunstigingstussenkomsten

Artikel 21

Begunstigingstussenkomsten zijn tussenkomsten waarbij de lokale mandataris zijn voorspraak aanwendt met als doel de afloop of het resultaat van een zaak of van een dossier te beïnvloeden in de door de belanghebbende burger gewenste zin. Dergelijke tussenkomsten zijn verboden.

Artikel 22

Tussenkomsten bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het verhogen van de kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de gemeentelijke administratie, zijn verboden.

Lokale mandatarissen die om steun gevraagd worden door of voor kandidaten die een functie, aanstelling of bevordering ambiëren, delen aan de betrokkene mee dat de aanstelling, benoeming of bevordering gebeurt op basis van de geldende normen en procedures. Zij verwijzen de belanghebbende naar de bevoegde dienst of instantie.

Artikel 23

De lokale mandatarissen mogen wel informatie inwinnen en doorgeven omtrent de voorwaarden en de organisatie van examens en bekwaamheidstests en de procedures voor benoemingen, aanstellingen en bevorderingen.

Artikel 24

De lokale mandatarissen mogen werkzoekenden op de hoogte stellen van werkaanbiedingen in de particuliere en de overheidssector. Voor die informatietaak mogen zij geen enkele tegenprestatie, van welke aard ook, beloven of leveren aan de betrokken werkgevers. Zij moeten zich ook onthouden van enige aanbeveling, zowel schriftelijk als mondeling.

Artikel 25

Worden niet beschouwd als begunstigingstussenkomsten en zijn derhalve toegestaan:

- het inwinnen en verstrekken van informatie en inlichtingen omtrent de modaliteiten, voorwaarden en organisatie van selectieprocedures, examens, geschiktheids- en bekwaamheidstesten en de procedures inzake benoemingen, aanstellingen en bevorderingen;
- het uitoefenen van toezicht op het correcte verloop en de objectiviteit van de in het vorig lid bedoelde procedures, examens en testen, zonder zich in het verloop ervan te mengen of er in te interveniëren met het oog op de beïnvloeding van het resultaat en/of de beoordeling.

5. ONRECHTMATIGE EN ONWETTELIJKE VOORDELEN

Artikel 26

Elke bevoordeling of poging tot bevoordeling, waarbij de burger door toedoen, bemiddeling of voorspraak van een lokale mandataris iets probeert te bereiken wat onrechtmatig of wettelijk niet toelaatbaar is, is verboden.

Artikel 27

Tussenkomsten van lokale mandatarissen met de bedoeling de toewijzing en/of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

6. BEKENDMAKING VAN DE DIENSTVERLENING

Artikel 28

Het gemeentebestuur zal op geregelde tijdstippen de lijst van alle lokale mandatarissen met hun contactadressen en foto bekendmaken bij de bevolking.

Het is de lokale mandatarissen verboden om publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten. Zij kunnen, aanvullend op de informatieverstrekking door de lokale overheid, bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking. Deze informatieverstrekking wordt beperkt tot het bekendmaken van een of meer contactadressen, naam en mandaat van de lokale mandatarissen, spreekuren, telefoon- en faxnummer en e-mailadres. In ieder geval kan er geen melding worden gemaakt van de aard van de dienstverlening waarin zij eventueel gespecialiseerd zijn en er wordt geen foto van de lokale mandataris gepubliceerd. Die regels gelden niet voor ledenbladen van politieke partijen of eigen politieke publicaties. Publiciteit voor dienstverlening is niet toegestaan op lokale en regionale radiozenders en op televisiezenders.

7. BELANGENVERMENGING

7.1. Informatie

Artikel 29

De lokale mandatarissen gaan zorgvuldig en correct om met informatie waarover zij uit hoofde van hun mandaat beschikken. Zij verstrekken geen geheime of vertrouwelijk informatie aan externen.

Artikel 30

De lokale mandatarissen brengen respect op voor elkaars standpunten en respecteren elkaars spreekrecht en spreekplicht. Feitelijke informatie moet daarbij steeds correct, volledig en objectief worden gepresenteerd.

Artikel 31

De lokale mandatarissen houden geen informatie achter, tenzij deze geheim of vertrouwelijk is en het niet geven van informatie mogelijk is op grond van de wet- en regelgeving inzake openbaarheid van bestuur.

Artikel 32

De lokale mandatarissen maken geen gebruik van de informatie die ze verkregen in de uitoefening van het ambt ten eigen bate of ten bate van zijn persoonlijke relaties.

7.2. Bestuurlijke uitgaven

Artikel 33

Uitgaven van lokale mandatarissen worden uitsluitend vergoed als de omvang en de functionaliteit ervan kunnen worden verantwoord. Hierbij gelden volgende criteria:

- Met de uitgave is het belang van de gemeente gediend;
- De uitgave vloeit voort uit de functie.

Artikel 34

Een lokale mandataris vraagt aan het gemeentebestuur geen terugbetaling van kosten die al op andere wijze worden vergoed.

Artikel 35

Terugbetaling van bestuurlijke uitgaven worden afgehandeld volgens de procedure, vastgelegd in het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad (Titel IV, hoofdstuk 13).

7.3. Gebruik van gemeentelijke voorzieningen

Artikel 36

Gebruik van gemeentelijke eigendommen, materialen of voorzieningen voor persoonlijk gebruik of privé-doeleinden is niet toegestaan behoudens binnen de perken van wat eventueel is bepaald door gemeentelijke reglementen.

Artikel 37

Apparatuur, gereedschappen, producten, kantoorartikelen en andere verbruiksgoederen mogen enkel gebruikt worden voor aangelegenheden die te maken hebben met het gemeentebestuur. Voorbeeld is het gebruik van de gemeentelijke fotokopieertoestellen die enkel in het kader van de uitoefening van het mandaat kunnen gebruikt worden.

7.4. Bedrijfsbezoeken

Artikel 38

Het is de lokale mandatarissen verboden in het kader van hun mandaat deel te nemen aan door bedrijven gefinancierde reizen of verblijven, welke ook de doelstellingen of oogmerken van de reis of het verblijf in kwestie zijn.

Artikel 39

Het is de lokale mandataris verboden dure geschenken te aanvaarden; giften en geschenken van geringe of symbolische waarde mogen aanvaard worden.

7.5. Verbodsbepalingen

Artikel 40

De lokale mandataris houdt zich strikt aan de verbodsbepalingen die door de algemene rechtsbeginselen en het gemeentedecreet in het bijzonder zijn opgelegd teneinde de nodige neutraliteit en onpartijdigheid te verzekeren en belangenvermenging tegen te gaan.

De lokale mandataris neemt niet deel aan beraadslagingen en stemmingen over aangelegenheden waarbij hij een belang heeft waarvan hij niet met voldoende zekerheid kan geacht worden afstand te kunnen nemen.

8. NALEVING, CONTROLE EN SANCTIONERING

Artikel 41

De lokale mandatarissen verbinden zich ertoe onderhavige deontologische code na te leven en deze ethische manier van handelen aan hun medewerkers of derden die handelen in hun opdracht door te geven.

Artikel 42

De naleving van deze deontologische code veronderstelt openbaarheid als enige fundamenteel structurele oplossing om ongeoorloofde tussenkomsten te verhinderen.

Ambtenaren of eenieder die geconfronteerd worden met een inmenging van een mandataris of van een in artikel 2 bedoelde medewerker of derde, die zij in strijd achten met deze deontologische code, worden verzocht hiervan binnen vijftien dagen melding te maken bij de gemeentesecretaris. Kopie van de melding wordt onverwijld ter kennis gebracht van de betrokken lokale mandataris. Anonieme klachten zijn onontvankelijk.

De gemeentesecretaris legt de in het tweede lid omschreven meldingen voor aan de Voorzitter van de gemeenteraad binnen dertig dagen na ontvangst. De Voorzitter en de gemeentesecretaris onderzoeken die meldingen op hun ontvankelijkheid. Indien ontvankelijk, wordt de zaak ter bespreking geagendeerd op de gemeenteraad. Daarbij moet het recht van verdediging van de betrokken mandataris worden gevrijwaard. De gemeenteraad doet uitspraak op de zitting die volgt op de vergadering waarop de betrokken mandataris zich heeft kunnen verdedigen.

Als de gemeenteraad een inbreuk op de deontologische code vaststelt, dan kan zij een blaam leggen op de betrokken mandataris. De uitspraak wordt opgenomen in de notulen. Eveneens kan dit openbaar worden gemaakt en worden gepubliceerd ter informatie aan het publiek via de gewone gemeentelijke infokanalen.